05
-67

CENZURAT

Anul III Decembrie 1935 No. 17

ŞCOALA BASARABEANĂ

REVISTĂ DE CULTURĂ PEDAGOGICĂ ŞI DE APĂRAREA INTERESELOR INVĂŢĂTOREŞTI

SUMARUL:

I. C. . . . . . Naşterea Domnului.
N. Dragomir . . . . . Fenomenele de joasă conştiinţă.
L. Vidraşcu . . . . . Spiru Haret.
Sabin Popescu-Lupu . . . Fecioara.
I. Nagacevschi . . . . . Orarul şi învăţământul în aer liber.
Th. Balmuş . . . . . O mai mare atenţie artei populare.
I. Cioabă . . . . . In jurul proiectului pentru modificarea legii învăţământului primar.
R. Trinchin . . . . . Norul... (versuri).
N. Olaru . . . . . Directorul de şcoală.
C. Drăguşin . . . . . Să mergem în popor!
Ilie Isbăşescu . . . . . Balaurii (versuri).
P. Ţanţu . . . . . Muzeul şcolar.
D. Diaconescu . . . . . Difuziunea cărţii.

CX-6462

RECENZII:

Cărţi: „Pubertatea" de D-l prof. D-r *M. Rădulescu*, recenzată de D-l *G. Buga*.

Reviste. Diverse. Banca *„Spiru Haret"*.

Regulamentul pentru administraţia interioară a şc. primare.

ŞCOALA BASARABEANA
ORGAN AL ASOCIAŢIEI INVĂŢĂTORILOR DIN JUD. LĂPUŞNA

Naşterea Domnului.

Dintre multele sărbători de peste an, cea aşteptată cu mai multă nerăbdare, dar şi cu mai multă bucurie de copii, ca şi de orice bun creştin, e sărbătoarea Naşterii Domnului.

In această zi sfântă, gândul nostru se îndreaptă către Acel *ce a venit pe lume şi a suferit răstignirea pe cruce, ca să ne scape de păcatul strămoşesc şi să elibereze popoarele din ghiara păgânismului.*

Inainte de venirea Mântuitorului, o dezorientare complectă domnea la toate popoarele, atât la evrei, cât şi la păgâni şi toţi nutreau speranţa în zile mai bune.

Naşterea Domnului nostru Isus Hristos *este cu adevărat începutul mântuirii noastre. De la* El *începe ridicarea omului din starea decăzută, în care se afla, şi îndreptarea vieţii lui pe calea ce duce spre desăvârşirea sufletească şi progres.*

„Ce-ar folosi omului — zice Mântuitorul — de ar

dobândi lumea toată şi şi-ar pierde sufletul său, căci ce va da omul în schimb pentru sufletul său?".

Sufletul este înţelegerea divină pusă de D-zeu în om şi care formează podoaba cea mai de preţ a lui.

La naşterea Mântuitorului, îngerii cântau: „Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu şi pre pământ pace, iar între oameni bunăvoire". *Tot timpul cât a stat între oameni, Isus Hristos a propovăduit ideia de pace şi cu cuvintele:* „Pace vouă" *îşi saluta chiar pe apostolii Săi.*

Cu venirea Lui Mesia *am putea spune că s'a pus capăt marelui războiu care se ducea de lumea veche între om şi D-zeu. Inainte de* El, *oamenii—având mintea întunecată — nu-şi dădeau seamă ce fac şi nici nu cugetau asupra menirii înalte pe care o are omul pe acest pământ.*

La început, puţini au fost acei ce au ascultat de învăţăturile Mântuitorului, dar—după ce au văzut faptele şi minunile săvârşite de El, *s'au convins că legea creştinească este singura credinţă, la a cărei bază stă umanitatea şi deci pe aceasta trebuie s'o îmbrăţişeze.*

Viaţa primilor creştini a fost destul de frumoasă: oamenii se iubeau, se respectau şi se ajutau între dânşii.

Dacă vrem să fim cu adevărat buni creştini, de ziua naşterii Mântuitorului să întindem mâna frăţească celor care sufăr, ajutându-i, ca să se poată bucura şi ei de venirea pe lume a Fiului lui D-zeu.

Făcând fapte bune şi ajutând pe aproapele nostru, vom simţi o uşurare în suflet, iar întâlnirea zilei celei mari a Naşterei Domnului ne va aduce în inimi o bucurie şi mai mare.

I. C.

Fenomenele de joasă conştiinţă.

In înţelesul psihologic al expresiunei, conştiinţa e calitatea fenomenelor sufleteşti de a fi cunoscute într'un moment dat de către noi, fenomene ce reprezintă adesea còpii mai mult sau mai puţin clare despre toate câte există în afară de noi. Şi atunci lărgimea conştiinţei e atât de mare, câte cunoştinţe por ocupa în acel moment dat mintea noastă, plus cunoştinţele pe cari le-am acumulat până în momentul în care gândim, Aceasta a făcut pe psihologul american William James să definească conştiinţa, ca un torent, un fluviu de idei, cari mereu curg prin mintea noastră, făcându-ne astfel cunoscută lumea cu care venim în contact (obiectivă sau ideară).

Fenomenele de conştiinţă nu sunt însă deopotrivă de intense. deopotrivă de vii pentru noi. Sunt fapte psihice cari în anumite momente ne absorb în adevăr toată atenţiunea, ca de pildă cetirea unei telegrame, o discuţie înfocată, urmărirea unei scene de groază, o pictură ce executăm, etc... Sunt însă fapte cari se petrec în sufletul nostru alături de cele absorbante şi isbitoare, dar cu foarte slabe semne de existenţă. Sunt întâmplări la cari am asistat şi nu le băgăm de seamă, decât târziu, după ce ele s'au petrecut; sunt încă altele pe cari nici nu le bănuim, că s'au ascuns în vreun colţişor ale sufletului.

De aceea psihologia încearcă o distincţie cât mai clară posibilă între stările sufleteşti ale conştiinţei noastre. E ceace se numeşte în psihologie grade de conştiinţă. Şi anume:

a) fenomene cari sunt puternic luminate de flacăra atenţiunii şi cari prin urmare sunt cunoştinţe foarte clare în mintea voastră. Ele se numesc fenomene conştiente. Aşa sunt ideile de seamă dintr'o carte ce cetim cu interes, acţiunea unei drame, la care asistăm, etc...

b) fenomene, cari se petrec în mintea noastră printre cele conştienţe şi se caracterizează printr'o slabă fixare din partea atenţiunii; ele se numesc fenomene subconştienţe. De exemplu sbârnâitul aparatului de cinematograf, când asistăm

la spectacol, tusa spectatorilor, auzul tictacului ceasornicului, care se amestecă cu ideile noastre în timpul lecturii, murmurul izvoarelor şi susurul frunzelor într'o excursie, etc...

c) în fine mai avem în suflet o categorie de fenomene, asupra cărora atenţia nu se îndreaptă de loc, dar cari au însuşirea de a fi fost cândva conştiente, ori sub conştiente; dar în momentul de faţă nu se mai găsesc în câmpul atenţiunii. Acestea sunt fenomenele inconştiente.

Dacă mulţimea fenomenelor conştiente, cari sunt nişte cunoştinţe imediate, veritabile cunoştinţi intuitive, în totalitatea lor formează *conştiinţa vie*,—fenomenele de slabă intuiţie, de slabă fixare a atenţiunii, ori de vizibilă lipsă de fixare a atenţiunii asupră-le, formează ceea ce numeşte psihologia *joasă conştiinţă*.

Joasa conştiinţă e prin urmare mulţimea fenomenelor subconştiente şi conştiente, cari într'un moment dat acţionează insinuant ori influenţează direct, dar pe nesimţite asupra eului nostru.

In viaţa noastră sufletească această joasă conştiinţă joacă un rol considerabil, fiindcă multe din ele sunt determinante puternice ale acţiunilor noastre uneori neexplicabile, totuşi foarte cauzate. Joasa conştiinţă e în adevăr joasă, fiindcă nu se urcă până la câmpul puternic luminat de atenţiune; dar e profundă şi uneori e pe atât de tirană, pe cât e de ascunsă. E destul numai să amintim starea de permanentă nelinişte a maniacilor sau acţiunea distructivă a mustrării de cuget, atât în clipele de libertate cât şi în cele de ocupaţie ale făptaşului.

Pentru aceasta psichologia sezisându-se de tirania acestui ascunziş al sufletului, a căutat toate mijloacele pentru a-l cerceta, şi a ajuns la preţioasa metodă a psihanalizei. Prin acest excelent mijloc de investigaţie psihologia a ajuns a preciza despre lumea infinită a fenomenelor de joasă conştiinţă următoarele:

1. Fenomenele de joasă conştiinţă explică multe afecţiuni şi resentimente, simpatii şi antipatii, aproape inexplicabile. Găsim de exemplu că o fată de o rară frumuseţe în-

tâmpină cu simpatie pe un slut, ocolit de toată lumea, numai fiindcă acesta îi evoacă amintiri scumpe din copilărie, ori îi aduce veşti de la logodnicul, pe care nu l-a văzut de vreme îndelungată.

2. Fenomenele de joasă conştiinţă explică în bună parte variaţia bunei noastre dispoziţii, de oarece ea se datoreşte uneori nutriţiei nepotrivite cu gusturile noastre, cantităţii şi felului de somn ce l-am avut în noaptea ce a trecut; alteori unui succes repurtat mai înainte, sau unei întâlniri enervante cu o persoană cu care am tranşat o situaţie, etc. etc.

3. Fenomenele de joasă conştiinţă explică multe din hotărîrile şi acţiunile noastre, de cari mai târziu ne mirăm chiar, că le-am săvârşit. Aşa de pildă unii juraţi impresionaţi în adâncul sufletului lor de fără de legile răufăcătorilor în general, condamnă cu severitate la cele mai mici indicii de vinovăţio, pentruca mai târziu să aibă durerea de a fi condamnat un nevinovat.

4. Fenomenele de joasă conştiinţă concurează pentru perfecţionarea deprinderilor noastre. Chiar dacă la baza deprinderii stă repetarea actului, la perfectionarea ei contribue toate păţaniile, ţoate învăţămintele, toate plăcerile ori toate durerile, ce au însoţit executarea fiecărui act; toate acestea nu mai sunt conştiente la repetarea ulterioară a actului. Aşa se explică de ce „Cismarul" lui Topârceanu lucrează la perfecţie pantoful de bal al unei domnişoare, atenţia lui fiind toată absorbită de o idilă cu stăpâna pantofului în seara imaginară a balului.

5. Fenomenele de joasă conştiinţă contribue la schimbarea bruscă a caracterului sau chiar la o înstreinare a eului. Anumite tendinţe, anumite sentimente ale omului, înăbuşite, ori refulate cum se spune în termeni psihanalitici, prin voinţa noastră ori a altora (individ ori societate), ele clocotesc în secret până isbucnesc într'un târziu, diametral opus purtării de până atunci. E mai ales cazul persoanelor nervoase, cari totuşi se stăpânesc, dar ajun ând la maximum de inhibiţie isbucnesc într'un delir, nebunie, isterie, etc. In alte cazuri acestea tocind nervii, oamenii devin blazaţi, pesimişti, desamăgiţi, ipocriţi, etc.

6. Fenomenele de joasă conştiinţă afundă pe om în mizeria patimilor şi viciilor cele mai rele. Un desamăgit într'o iubire sinceră şi adâncă, ia calea beţiei şi se stinge în ochii compătimitori ai prietenilor, cari nu-l pot reţine.

7. Fenomenele de joasă conştiinţă formează leagănul inspiraţiei de orice natură. Poetul compune poezii sub acţiunea inconştientului şi subconştientului şi deloc a conştientului, chiar dacă uneori raţiunea urmăreşte vre-o idee înaltă în versurile sale. Violonistul cântă cu virtuozitate desfăcându-se de conştient şi retrăgându-se în lumea obscură a subconştientului.

In acelaş gen de analiză s'ar putea înşira la infinit o lume întreagă de exemple în care conştiinţa călăuzită de cea mai vie raţiune rămâne totuşi învinsă de imperiul fenomenelor de joasă conştiinţă.

Meditând fiecare din noi asupra acestor exemple precum şi asupra multora, pe cari fiecare din noi ni le-am procura, am vedea în adevăr câtă putere misterioasă e în lumea acestor fenomene, pe cari psicologia parcă în derâdere le-a botezat fenomene *de joasă conştiinţă.*

Dacă am deschide cât de puţin capitolul inconştientului, am vedea că din el au isvorît ca din neant, teorii şi soluţionări geniale la diverse probleme dificile, idei ce au îngenunchiat imperii şi popoare în trecutul îndepărtat, concepţii cari au distrus suflete şi idealuri, procese cari au exaltat fericirea celor săraci cu duhul.

Pentru aceasta învăţământul psihologiei ar trebui să se întindă mai departe decât de a caracteriza şi clasifica fenomenele sufleteşti generale, iar studiul individualităţii să se înfingă în ceeace are elevul mai individual, în lumea aceasta a fenomenelor de joasă conştiinţă, de unde ne putem aştepta la toate surprizele şi unde să căutăm adevărata definiţie a individualităţii.

Educatorul trebue să fie atent; să se silească a înţelege acest cor al fenomenelor de joasă conştiinţă şi de loc a-l înăbuşi. Să se facă tovarăş al şcolarului spre a se furişa în sufletul lui şi să nu lase niciodată faptele neexplicabile neexplicate, căci fiecare acţiune a omului îşi are o motivare precisă, chiar dacă nu e ea evidentă. Aci stă probabil secretul lui „quoti se afton", (cunoaşte-te pe tine însuţi) al lui Socrate.

N. DRAGOMIR.

Spiru C. Haret.

Popoarele îşi urmăresc destinul prin eroii ieşiţi din sânul naţiei lor. Eroii trag după ei o întreagă epocă şi dela sine produc reacţiuni, care schimbă stările decăzute în care trăim. Prin ei naţiunea progresează şi tot prin ei trăeşte. Prin pomenirea eroilor şi a oamenilor mari, căci şi aceştia nu sunt decât tot eroi, se cinsteşte viaţa sbuciumată a omului mort şi totuşi viu, folosindu-se faptele sau gândurile lui la răscolirea de noui energii omeneşti.

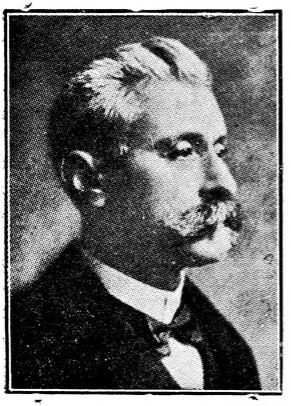

Vitregia vremurilor ce ne înconjoară astăzi, face să ne gândim la timpurile de acum douăzeci şi trei ani în urmă, la marele om de stat *Spiru C. Haret*, care pentru lupta îndârjită dusă contra analfabetismului ce ne stăpâneşte încă, cu drept cuvânt îl putem numi *„Omul şcoalei"* şi *„Părintele ţărănimii"*.

La 17 Decembrie 1935 se împlinesc 23 de ani dela moartea celui mai de seamă om al şcolii, pe care i-am avut noi, românii. Este un luptător a cărui icoană trebue să rămâie veşnic vie în mintea oricui.

Ideal, neîntrecut de alţii, pentru el şcoala era un altar. O apăra pe cât putea de „duşmani", spre a nu o pângări. I-a dat o v aţă temeinică. In jurul ei a chemat la datorie pe toţi

deopotrivă, mici şi mari. Când venia în discuţie prestigiul şcoalei, nu făcea deosebire între profesori universitari şi învăţători. Prea blând, îşi aplica urechea la durerea oricui.

Învăţătorul e, după el, factorul activ, care are de ridicat pe toţi, nu numai pe şcolar, din întunericul neştiinţei la lumina culturei.

Ca nimeni altul, s'a adresat cu cea mai mare încredere sufletului necăjit, dar plin de energie încă al învăţătorilor. Datorita lui şi a celor ce l-au urmat neprecupeţit, în scurtă vreme au răsărit: cantine şcolare, cursuri de adulţi, bănci populare, cooperative, şezători culturale, biblioteci săteşti, cercuri culturale, etc.

Ridicarea ţărănimii pe toate terenurile era singurul lui crez politico-social şi aceasta o făcea din convingere, nu imitând pe cineva. Lumină din abundenţă a început să se reverse în satele noastre întunecate. Analfabetismul a început să cedeze din ce în ce mai mult. Este cel mai sincer democrat al timpului trecut.

Prin toate preocupările, prin toate înfăptuirile, *S. Haret* rămâne inspiratorul principal al reformelor de după războiu.

Astăzi mai cu seamă, amintirea lui trebue să fie necontenit vie în sufletele noastre.

Situaţia învăţământului este tristă şi precară. Învăţătorii, mai ales cei tineri, sunt desnădăjduiţi şi lăsaţi în voia soartei, fiind socotiţi ca o grea povară pentru stat.

Iată starea şcoalei din timpurilor noastre. Numai că, de unde înainte învăţătorii au fost acei ce cereau lumină pentru poporul neştiutor, astăzi şi însuşi poporul cere lumină! Să eziţi a i-o da?

Nu! Continuatorul lui S. Haret D-l Dr. *C. Angelescu* ne este în această privinţă un real sprijin, pentru noi şi popor. Iată de ce ziua de 17 Decembrie 1935 trebue să fie o sărbătoare a şcolii şi o pioasă aducere aminte faţă de marele bărbat de stat *Spiru Haret.*

LEOPOLD VIDRAŞCU

Găureni de sus — Lăpuşna

Fecioara.

Adieri îmbălsămătoare răscolesc dulce văzduhul parfumat al zilei de senin albatru. Soarele se joacă în undele fine ale apei lacului ce tremură cutându-se metalic.

Colo departe, în spre mijlocul apelor adânci, se leagănă pe frunzele lor verzi şi late, florile albe de lotus, ce-şi trimit până peste marginea apelor, până în depărtatele alei înfrunzite ale parcului din jur, parfumul cu gust ameţitor.

Perechi tinere se strecoară învăluite de şoaptă sau râs, de zâmbet tăcut sau clinchetul argintiu al hohotului sănătos, după felul sufletelor, după gradul de apropiere al trupurilor.

Cei care s'avântă acum pentru întâia oară pe marginea lacului ce oglindeşte un cer în frânturi, se miră de apariţia lotuşilor numai în mijlocul apei, ca şi cum o mână misterioasă i-ar fi sădit în adâncurile necunoscute, spre a nu fi atinşi de cât de vederea râvnitoare a muritorilor din jur.

Lacul e proprietatea cuiva, a unui maniac ce nu permite ca apele să fie tulburate în liniştea lor, de bărci, de înnotători sau pescari. Păstrează acest lac anume par'că pentru florile albe de lotus, ca o glastră imensă pentru floarea nevinovăţiei.

Pe margine, printre ierburile de smaragd ce ies din apa străvezie, sticloasă, se joacă peşti de argint şi aur, imulţiţi peste fire în jurul florii ai cărei paznici au fost puşi par'că.

Intr'o margine singuratecă stă o femeie îndoliată, cu trupul adus către verdele pământului, cu faţa prinsă în pumni. O piatră răsărită acolo îi e scaun. In poală-i stă nemişcat un buchet de nuferi de grădină, toţi roşii ca sângele, ca cerul scăldat intr'un apus de secetă, ca focul în limbi mistuitoare.

Nemişcarea ei s'a înfrăţit cu a pietrii pe care îşi odihneste gândurile. Pare crescută din pământ, pare ea însăşi o piatră pe care vânturile şi ploile au ros-o în chipul unei femei cu trupul frânt, adus către glia chemătoare, ca sub greutatea unei dureri fără margini ce-o stăpâneşte de ani şi'n clipa de faţă a doborit-o silindu-i interiorul sfărâmat de suferinţe, a se autocontempla.

E ziua numelui său.

Sunt cincisprezece, douăzeci, treiceci de ani, — parcă mai

ţine minte ? de când în această zi şi-a îngropat în apele acestui lac toată bucuria vieţii de atunci întunecate.

Era tânără, era un copil aproape. In fiecare început de tinereţe surâde într'un chip fericirea. Ea n'a cunoscut de cât zorile acestei fericiri, acel roz-portocaliu ce mângâe lin, sfios, pătrunzător de dulce simţirea neîntinată, inima în care nici-un colţ nu şi-a vărsat încă veninul, viaţa fiind abia un început de scuturare a copilăriei, cu care adesea îşi mai are împletituri în mers.

Se logodise cu un tânăr.

Era bine. Se simţea într'aripată, gata pentru sborul în necunoscutul căsătoriei: idealul fetelor de odinioară, al celor sănătoase încă şi'n zilele de azi.

Logodna lor era o nesfârşită muzică a sufletelor ce nu se mai săturau unul în preajma celuilalt, era o pornire năvalnică, pe care ea n'o înţelegea cum se va sfârşi, dar drumul prin care-o purtau paşii către acest sfârşit, o îmbătă de plăcere, de bucuria neînţelesului misterios pe care-l purta în sine.

A venit ziua nefastă numelui său.

El a pornit de dimineaţă, fără s'o anunţe, aici, la apele acestui lac pe-ale cărui margini îşi furaseră adesea unul din ochii celuilalt zâmbete dragi, sărutări ameţitoare pe care nmai ei singuri şi-le înţelegeau printre perechile celorlalţi muritori tineri ca şi ei.

Alţii i-au spus-o că s'a aruncat în apele reci ale ale dimineţei şi-a pornit-o înnotând voinicește spre lotuşii din mijloc, spre a-i culege să-i facă dar de ziua numelui drag.

Mai avea puţin, câteva aruncături dé braţe şi-ar fi ajuns, când sub pieptul ros acum de peşti în fundul cleios, sub pieptul pe care ea sa rezemat cu încredere în serile de-acum o viaţă s'a deschis un clocot straniu, o vultoare nebănuită, care l-a răsucit întorcându-l cu faţa spre malul de unde venise, ca şi cum i-ar fi spus: întoarce-te, căci moartea te paşte!

El s'a luptat însă, vrând s'apuce cu orice chip florile.

Vultoarea s'a deschis din nou, l-a frământat pe loc şi-un val s'a înălţat ca un cap de şarpe solzos, lovindu-l în ceafă, după care nu s'a mai văzut de cât un cérc, apoi mii de cercuri în jur, unele atingând chiar trestiile de pe mal.

Florile s'au clătinat puţin şi ele împrăştiind în jur mirosu şi mai îmbătător.

Ea nu s'a mai căsătorit. A îmbrăcat haina neagră şi'n fiecare an la ziua numelui său, vine la marginea aceasta şi tace şi priveşte, pentruca plecând, să arunce locului darul său pământean, palma sa omenească.

Acum se ridică.

E naltă şi dreaptă. Privită din spate, pare o tânără cu forme pline de graţie pură, glacială aproape. Nimic felin. Totul auster, deşi perfect ca arhitectură fizică. Atrage ochiul, dar nu ispiteşte inima. Forţează la respect, la adoraţiunea frumosului pentru frumos, alungând orice cuget îndolnic.

E o femeie care-ai vrea s'o priveşti totdeauna numai îmbrăcată, spre a-şi păstra neatins farmecul frumosului, mai mult o iluzie a perspectivei, a cercetării dela distanţă,

In faţă se vede trecutul.

Părul alb contrastează isbitor cu negrul voalului. Pielea şi-a păstrat orecare frăgezime. Obrajii au cutele vremii. Ochii singuri răsfrâng toată tinereţea feciorelnică. Par'c'ar fi numai ei sub ţesătura neagră de paing de pe faţă: o mare de durere, un nesfârşit de suferinţă, o licărire de nădejde, sfârşitul aşteptării.

Porneşte către lac.

Mişcările-i poartă gingaşia ţinereţii. Pare aproape aceea de acum douăzeci de ani. Şi cine ştie dacă ea singură venind în fiecare an la marginea apei haine, n'aşteaptă ca Dumnezeu să se îndure şi printr'o minune să-şi vadă logodnicul ieşind şi el tânăr din lac, spre a porni amândoi spre altarul unirii pe care-o vede lumea.

S'apropie de apă.

Stă o clipă şi chipul i-se destinde într'un zâmbet rău, ochii sticlesc a tulburare.

Cine ştie ce clocot stăpâneşte sufletul femeii în trupul fecioarei?!

Clipa trece ca o adiere aspră. Surâsul îi toarnă senin în privirea ce îmbrăţişează lacul, florile albe de lotus din mijloc, în minte destinând îmbrăţişarea bărbatului înghiţit de apele vrăjite.

Apucă apoi buchetul de crini şi-l aruncă.

Apa îl poartă în legănări încete, depărtându-l de mal, resfirând florile una de alta. Din mijlocul buchetului roşu, se des-

prinde o floare albă, un nufăr aidoma lotuşilor din mijlocul lacului.

Cele roşii plutesc biciuite de talazurile mărunte iscate din senin, înteţite par'că a necaz.

Lacul nu le poate suferi. Simte că femeia cernită le-a aruncat a osândă, a chemare de pedeapsă pentru sângele „bărbatului" furat de apele sale, acum ani fără socoteală în urmă.

Floarea nafărului alb însă, e purtată încet, pe alte cărări ale apei. Ca trasă de-un fir, apucă drumul spre lotuşii vrăjiţi. Lacul cearcă s'o svârlă înapoi, spre mal, spre nuferii roşii pe care i-a împrăştiat printre foile de rogoz din colţul din fund, unde nimeni nu se plimbă şi nu-i vede, însă nu poate. Sufletul lacului e mai slab de cât alt suflet ce chiamă albul nufărului trimis de mâna albă a miresei statornice de pe mal.

Floarea a ajuns în locul unde s'a înnecat logodnicul îndrăsneţ. Vultoarea a apucă, o răsuceşte şi pe ea, şi valurile sticloase o înghit, mesagiul nevinovăţiei coborînd în spre fundul întunecos ca o rază din inima credincioasă a celor părăsiţi, şi aşteptaţi poate.

SABIN POPESCU-LUPU.

Orarul şi învăţământul în aer liber.

Vechea năzuinţă a M. I. P. de a întroduce în învăţământul primar cursurile pe zile întregi, a făcut şi anul acesta să apără ordine stricte, în această privinţă.

Dar, când ne gândim că legea, cât şi regulamentul învăţământului primar, se aplică numai parţial, apoi nu mai fericită soartă o au şi aceste ordine.

Când încerci să le aplici la faţa locului şi te isbeşti de atâtea şi atâtea obstacole, par a fi o iluzie, un ideal de viitor, în special la sate, unde înfrunţi din toate părţile numai piedici şi lipsuri.

Pentru noi, învăţătorii, tot una e, fie pe zile întregi sau pe jumătăţi de zi, vom face aceleaşi 30 ore de muncă săptămânală, cari ni se cer obligatoriu de legea învăţământului primar.

Insă, când ne gândim la părinţii copiilor şi la copii, apoi vedem că au de îndurat multe de pe urma aplicării orarului pe zile întregi, din care cauză, sufere şi învăţământul.

Dacă pe ici, pe colo, se mai poate menţine o frecvenţă bunişoară, apoi numai mulţumită faptului că, cursurile se ţin pe jumătăţi de zi, copiii fiind ocupaţi cu şcoala numai jumătate de zi, iar cealaltă jumătate, sunt liberi pentru a ajuta părinţilor în gospodărie, la munca câmpului, în grădină, în special primăvara şi toamna, când tocmai ni se ordonă ţinerea cursurilor pe zile întregi.

Probabil, se uită că, tocmai în acest timp la sate, frec-

venţa e cea mai slabă, chiar când se ţin cursuri pe jumătăţi de zi. Dar pe zile întregi, desigur, frecvenţa va fi şi mai slabă, ştiut fiind că legea obligativităţii nu se aplică.

Apoi săteanul cu 3—4 ha., cu 7—8 copii, din cari 3—4 sunt de şcoală, iar restul mărunţi, ce face el, când şcoala îi răpeşte pe toţi toată ziua? Cine-i ajută lui la muncă? Cine-i paşte vaca, oiţile, care stau şi rag de foame în bătătură? Cine-i conduce de cap caii la plug? Doar de angajat pe alţii, n'are de unde-i plăti. Iată, atâtea motive serioase, care-l îndreptăţesc pe sătean să nu-şi dea copiii la şcoală nu pe zile întregi, ci chiar pe jumătăţi de zi. Cazuri de acestea, în lumea satelor, sunt destule.

Să ne punem în ipoteza cea mai fericită şi hai să spunem că copiii vin la şcoală pe zile întregi. Şi acum, se întreabă, ce face copilaşul între orele 12—2? Unde ia prânzul cald, cel mult visat? Desigur acasă, deoarece, şcoala n'are fonduri pentru fiinţarea cantinei şcolare. Copilaşii vor fi nevoiţi să umble de 2 ori de acasă la şcoală şi înapoi, unii fiind la 1—2 km. depărtare de şcoală. Pe lângă acestea, e ştiut că, copiii dela sate, sunt prost îmbrăcaţi, din cauza sărăciei.

Atunci, cum vor pleca ei la prânz, în timpul de iarnă, când se întâmplă adesea ger, viscol, poleiu, noroiu, etc.?

Desigur, unii vor pleca acasă şi nu vor mai veni după amiază, alţii vor sta la şcoală c'o bucată de malaiu uscat până seara, pe cari, la sigur, a doua zi, nu-i mai vezi la şcoală.

Ce se va mai întâmpla încă?... Unii vor veni la şcoală numai dimineaţa, alţii numai după prânz, iar alţii deloc, aşa că, în învăţământ, se va produce un adevărat haos.

In vederea aplicării orarului pe zile întregi, comitetele şcolare au primit ordine să se îngrijiască din timp de ridicarea şoproanelor sau a cerdacelor pe lângă şcoli, spre a se putea ţine lecţii în aer liber. Dar oare de unde se vor lua fonduri, când se ştie că şcoalele n'au mobilier, iar comitetele şcolare nu pot plăti nici chiria localurilor?

Dar în şoproanele proectate, de unde se vor aduce bănci, fiindcă mulţi din învăţătorii dela sate au câte 2-3 clase, au nevoie de aplicarea ocupaţiilor indirecte? Aproape în fiecare comună e nevoie de 2-3 şoproane, ba chiar în unele şi de mai

multe. Pe ce vor scrie sau vor lucra copiii sub şoproane?

Dar şi mai curios va fi, când sub aceste şoproane îl vei găsi pe învăţător cu 2-3 copii, sau chiar pe dânsul singurel.

In asemenea cazuri, oare va da roadele aşteptate orarul pe zile întregi?

Tare mă îndoesc! Deoarece, atâtea şi atâtea piedici serioase sunt, ca: lipsa localurilor de şcoli, a mobilierului, a şoproanelor, a cantinelor şcolare, a mijloacelor de ajutorare efectivă a copiilor săraci cu îmbrăcăminte, cărţi, rechizite şcolare, neaplicarea obligativităţii etc. toate acestea fac ca, năzuinţele frumoase ale M. I. P., chiar cu toată bunăvoinţa din partea învăţătorilor, să nu poată fi aplicate, în special la sate, de cât cu foarte rare excepţii.

I. NAGACEVSCHI.
învăţător

O mai mare atenţie artei populare.

Simptomul modernizării a atins într'o măsură mare şi satele cele mai depărtate de haosul oraşelor înstrăinate. Orice obiect vechi este aruncat azi fără un pic de remuşcare şi înlocuit cu altele ce sunt de provenienţă streină — neavând nimic comun cu sufletul şi tradiţia noastră. Sub ochii noştri, se pierd sumedenii de obiecte, a căror valoare artistică e de netăgăduit, şi noi stăm pasivi, fără a lua măsuri de remdiere acestui rău.

Au fost timpuri, când colecţionarea de asemenea obiecte putea fi socotită nebunie; azi însă, după ce s'a văzut valoarea ce o reprezintă pentru trecutul unui popor, e o necesitate a vremii în care trăim, ca şă le colecţionăm şi să le lăsăm celor ce ne vor urma, ca talismane de mare preţ, aflând şi ei ceva din trecutul artei româneşti.

Cei mai indicaţi, în această privinţă, ar fi tot învăţă-

torii. Acolo, unde învăţătorii îşi menţin autoritatea, se poate face mult.

Ce mult sunt căutate azi covoarele vechi basarabene! Se plătesc preţuri mari pentru unele şi de nimic pentru altele, de către evreii acaparători de tot ce ne aparţine nouă ca români.

Păstrarea obiectelor vechi se impune azi mai mult ca oricând, dat fiind faptul că industria casnică populară e în decadenţă şi speranţă de reînviere numai este. Puterea exemplului e de netăgăduit. Să căutăm a ne arăta în faptă că întradevăr iubim tot ceiace este românesc.

Se pot înfiinţa prin strădania învăţătorului mici muzee de artă populară românească.

Azi fac mulţi colecţii personale. La ţară însă, săteanul nu e pătruns încă de valoarea ce o reprezintă tot ce e vechi şi deaceia rămâne mirat când negustorul îi dă un preţ nu aşa mare, dar destul de mare faţă de valoarea ce i-o atribuie bietul sătean necunoscător.

S'au pus bazele muzeelor etnografice pe alocuri, însă ele aşteaptă a fi îmbogăţite cu diferite obiecte prin strădania învăţătarului şi a altor intelectuali ai satului, iubitori de artă populară. Muzeul e oglinda trecutului nostru în ceiace priveşte industria şi arta noastră populară, la a cărei cap cioclii de mult i-au cântat cântecul înmormântării. Tu învăţător, care munceşti mult, fără să aştepţi răsplata bine meritată, caută şi fi tot timpul în slujba neamului. Uită din mizeriile ce zilnic le primeşti chiar şi dela ai tăi şi fii furnică strângătoare. Posteritatea te va stima, dacă nu ca om, cel puţin îţi va aprecia strădania ta.

T. BALMUŞ.

In jurul proiectului pentru modificarea legii învăţământului primar

Este vorba ca în actuala sesiune parlamentară să se depună pe biroul Corpurilor legiuitoare proiectul pentru modificarea legii înv. primar.

Nu cunoaştem ce anume articole se vor modifica, deoarece proiectul n'a fost trimis Asociaţiilor învăţătoreşti pentru a fi consultat. Ştiind însă, că d-l *D-r C. Anghelescu* e bine intenţionat faţă de şcoala poporului, fiind identificat cu ea şi cu nevoile învăţătorimii, nu ne îndoim o clipă că reforma acestei legi să nu aducă o schimbare în bine, care să ridice şcoala şi să învioreze învăţământul, pentru atingerea cât mai grabnică şi acelui de al doilea scop ce urmărim: *ridicarea nivelului cultural al poporului.*

Sunt sigur că acest proiect de lege este pregătit mai dinainte de oameni cu multă competinţă în treburile şcolare şi că nu mai este nevoie de sugestii din afară; totuşi, ca modest învăţător aruncat de soartă pe aceste meleaguri, îmi iau marea îndrăzneală de a exprima unele păreri, fără să am câtuşi de puţin pretenţiunea de a fi luate numai decât în seamă.

Sunt colegi mai în vârstă şi cu mai multă experienţă în învăţământ decât mine, cari vor contribui cu luminile minţii lor la rezolvarea marei probleme a educaţiei copiilor, viitorii cetăţeni de mâine.

Principal, trebuie să recunoaştem două etape pentru băieţi şi una pentru fete, când aceştia să fie la dispoziţia Statului, atât în interesul lor personal, cât şi al ţării. Băieţii la 7 ani pentru şcoală şi 21 ani pentru satisfacerea serviciului militar, iar fetele la 7 ani pentru primirea instrucţiunii şi desăvârşirea educaţiei.

Plecând dela acest principiu, recenzarea copiilor trebuie să cadă în sarcina primăriilor şi a ofiţerului stării civile la sate şi a organelor poliţieneşti la oraş.

In loc ca învăţătorul să umble cu ajunul pe la case,

cerşind copiii sătenilor, sau aşteptând părinţii să-i înscrie de bună voie, mult mai practic ar fi ca într'una din zilele lunilor Iulie sau August, fixată dinainte, părinţii, cari au copii (băieţi sau fete) de vârsta şcolarităţii, să fie obligaţi a se prezenta la primărie, pentru a face declaraţiunea respectivă. N'ar strica—poate—ca să vină chiar şi copii, iar un medic, sau măcar agentul sanitar să-i examineze, scutind pe un an, doi, sau poate pentru totdeauna pe cei infirmi sau atinşi de boli contagioase, care ar primejdui sănătatea celorlalţi elevi.

Mi se va răspunde:—„Cum să introduci obligativitatea pentru toţi copiii, dacă nu avem localuri?".

— „Da, nu avem localuri de şcoală suficiente, dar nu însemnează să stăm în întunerec încă sute de ani de acum înainte. Trebuie întocmit un plan chibzuit, ca în 5—10, sau chiar 15 ani, primăriile—cu ajutorul Statului—să-şi strângă fondurile şi materialul necesar pentru construirea de şcoli".

In legătură cu obligativitatea, trebuie introdusă şi *gratuitatea cărţii de şcoală,* printr'un impozit cultural aplicat tuturor cetăţenilor, proporţional cu veniturile ce are fiecare. Apoi, organizarea unui serviciu de asistenţă socială pentru elevii săraci.

In privinţa obligativităţii, art. 27 socot că trebuie modificat în sensul ca, după 15 zile de absenţă nemotivată a copilului, părintele îndărătnic să fie imediat amendat, altfel legea nu-şi va ajunge niciodată scopul. Aplicarea amenzilor şcolare să se facă după procedeul celorlalte tipuri de amenzi: penale, silvice, etc., pentru ca învăţătorul să fie scos cu totul din cauză şi să nu mai fie mereu bănuit de săteni.

Art. 72 din legea recrutării tinerilor pentru armată acordă absolvenţilor cu 7 clase reducerea stagiului militar. N'ar strica — cred — ca prin legea învăţământului (art. 60) să li se dea şi dreptul de preferinţă la ocuparea funcţiunilor administrative comunale, sau chiar şi publice, unde nu se cer studii universitare.

Privitor la începerea anului şcolar, să rămână data de 15 Septembrie, însă, să se acorde o vacanţă regională localităţilor viticole, unde toamna copiii sunt ocupaţi la culesul vii-

lor, rămând ca în acele şcoale anul şcolar să fie prelungit până la 1 Iulie, când încep căldurile de vară.

O chestiune de mare importanţă e aceea a *numirilor în învăţământul primar.* Personal sunt de părere ca absolventul de şcoală normală cu diplomă de capacitate să fie numit dela intrarea sa în învăţământ ca *titular.* Motivele: Diploma însăşi este un act de maturitate, care în şcoală îl pune pe tânărul învăţător pe acelaş picior de egalitate: ca muncă şi răspundere, alături de colegii săi mai în vârstă. Socot exercitarea serviciului militar mai mult ca o obligaţiune de ordin cetăţenesc.

Fiind numit titular, el se leagă de şcoală, de localitatea unde a contractat cele dintâi prietenii, unele—poate — chiar de ordin sentimental, care să-l fixeze pentru totdeauna în acel sat, sau acea comună.

La înaintările în grade, ar fi bine — cred — ca să se facă unele modificări şi anume :

Pentru definitivat, să nu i se ceară candidatului ca să fi predat cel puţin 1 an la o şcoală complementară cu 7 clase, deoarece asemenea şcoli funcţionează numai pe centre.

Comisia de examinare pentru obţinerea acestui titlu să fie complectată cu un reprezentant al Asociaţiei cu vot hotărîtor, iar diurna pentru plata Comisiunii să se facă de minister, iar nu din salariul de mizerie al învăţătorilor, mai ales că acest examen e obligatoriu.

La înaintarea la gradul II, punctul b) al art. 119 trebuie suprimat, deoarece procentul de 80% la frecvenţă şi 60% la promovare, e greu de realizat, mai ales în, şcoalele mici dela sate, cu populaţiune săracă.

Art. 120, din legea în vigoare, dă dreptul licenţiaţilor universitari, în litere şi filosofie sau ştiinţe, sau în serviciul de administraţie şi control şcolar, cari au definitivatul, ca să fie înaintaţi la gradul I.

Dacă învăţătorilor normalişti cu pregătire specială, trecuţi prin filiera atâtor examene teoretice şi de practică pedagogică, li se cere o vechime de cel puţin 11 ani, (3 provizoriu, 3 definitiv şi 5 înaintat gr. II şi o inspecţie specială) atunci şi licenţiaţilor trebuie să li se ceară nu numai

definitivatul, dar şi înaintarea la gr. II, adică să aibă o vechime de cel puţin 6 ani în învăţământ, pentru a fi înaintaţi la gr. I.

Pentru înaintarea la gradul de învăţător superior, (art. 121) alcătuirea unei monografii ar trebui ca să rămână facultativă.

Art. 129 din lege prevede scoaterea la pensie din oficiu a învăţătorilor cari au împlinit vârsta de 65 ani. Propunem o adăogire *„sau după 30 ani de serviciu"*.

La capitolul: *„Distinaţiuni şi recompense"* să se acorde gradaţia de merit (25% la ultima leafă) tuturor învăţătorilor meritoşi, cari au desfăşurat o mare activitate pe teren şcolar şi extra-şcolar, chiar dacă n'au obţinut „Răsplata muncii pentru învăţământ cl. I", sau „să fi creiat şi condus cel puţin două ateliere de îndeletniciri practice". In sprijinul acestei propuneri, am putea invoca destule motive, între care şi pe acela al amestecului pe unele locuri, nu zic la noi, a organelor administrative în recomandările pentru acordarea distincţiunilor corpului didactic primar.

Una din doleanţele de mult exprimată de corpul didactic a fost ca: în *Comisia de judecată*, pe lângă cei 2 învăţători numiţi din oficiu de minister, să intre şi un reprezentant al Asociaţiei cu vot consultativ.

La capit. XII, art. 156, potrivit hotărîrilor luate în congresele învăţătoreşti, ar trebui să se fixeze salarul de bază al învăţătorilor provizorii la 3000 lei.

Intreţinerea şcoalei primare să cadă în sarcina comunei, însă sumele să fie centralizate la judeţ şi distribuite şcoalelor—potrivit nevoilor—prin Comitetul şcolar judeţean.

In privinţa *„Excursiilor şcolare"*, propun o adăogire la art. 102: „Ministerul Instr. publice să intervină pe lângă Ministerul de Comunicaţii ca, în timpul vacanţei de vară, să pună la dispoziţia şcoalelor vagoane gratuite, pentru excursiuni şcolare".

Prin vizitarea localităţilor istorice, industriale şi economice din ţară, tinerele vlăstare ale neamului—pe lângă că-şi vor îmbogăţi mintea cu o mulţime de cunoştinţe—vor avea ocaziunea ca să se convingă de frumuseţile şi bogăţia ţării, iar cuvintele propovăduite de pe catedră de către învăţător vor căpăta—de data aceasta—o şi mai mare confirmare.

I. CIOABĂ.

Norul.

Traducere din Puşchin.

E ultimul nor din furtuna trecută...
Vezi, soarele mândru pământul sărută,
Iar umbra se duce domol după tine
Şi vesela ziuă iar tristă devine.

Deunăzi, tot cerul era 'ntunecat,
De fulgerul groaznic mereu luminat;
Atunci s'auzea de departe un tunet
Şi stropii cădeau la pământ cu răsunet.

S'a dus; foarte departe furtuna s'aude.
Prin lunci şi zăvoae verdeaţa surîde.
Zefirul desmeardă răchitele lin,
Şi-alungă şi norul din cerul senin.

R. TRINCHIN.

DIRECTORUL DE ŞCOALĂ.

„Educatorul trebue să fie un om senin",
C. NARLY.
Rev. de Prdagogie Caetul III—1935.

Una din problemele cele mai importante, în legătură cu bunul mers al învăţământului şi educaţiei în şcoala primară, pe lângă chestiunea recrutării *organelor de control*,—este şi aceea a directorului de şcoală.

Dacă cea dintâi, a fost foarte mult discutată prin presă şi de către congresele noastre învăţătoreşti,—a doua (adică problema directorilor de şcoli), a rămas în umbră şi poate că va rămâne nelămurită încă mult timp datorită, în special, faptului că chiar M. I. P. prin legea învăţământului din 1934, nu i-a dat destulă importanţă, ci doar s'a mărginit să limiteze această chestiune numai la *obligativitatea învăţnmântului* şi la aceea că acolo unde sunt mai mulţi învăţători cel mai mare în grad va fi numit director. La secoalele *„mixte"* va trebui să fie *neapărat bărbat*, iar la cele *„de fete"* neapărat *femeie*, etc.,.

Astfel, legea nu soluţionează de loc această problemă, dealtfel mult mai importantă, sau cel puţin tot aşa de însemnată ca şi acea a *organelor de control.*

Subrevizorul şcolar, revizorul sau inspectorul vine, constată o stare de fapt, pedepseşte, dă îndrumări acolo unde crede de cuviinţă şi pleacă. Revine peste o luna sau peste un an. Acela însă, care trăeşte în permanent contact cu învăţătorii este *directorul.* Lui îi revine marea sarcină a,responsabilităţii educaţiei şi instrucţiei în şcoală.

El este acela care trebue să fie un om de *iniţiativă*, pentru ca şcoala lui să nu fie o *instituţie rigidă* şi *fără rost.*

El trebue să posede mai întâiu o *cultură generală* şi *profesională* temeinică şi la înălţimea chemării lui.

Nu vechime şi nu grad.

Adesea acestea nu dau nici o valoare învăţătorului adevărat, ci numai atunci când există *fericita înmănunchere* a acestora cu o experienţă bogată şi susţinută de calităţile de care am vorbit mai sus.

Directorul este prin menirea lui singurul care trebue să înţeleagă pe fiecare învăţător în parte şi tot lui trebue să i se adreseze învăţătorul clasei, oridecâteori doreşte să înfăptuiască ceva, cu adevărat roditor pentru şcoala la care funcţionează.

El este acelea care trebue să menţie mereu trează conştiinţa dăscălească şi cât mai ridicat moralul şi entuziasmul fiecărui coleg în munca atât de spinoasă, dar atât de frumoasă şi înălţătoare a luminării şi ridicării morale a poporului.

Directorul de şcoală, în multe părţi, este pur şi simplu *un jandarm.*

Dă ordine şi raportează organelor superioare de neexecutare. Stă cu ceasul în mână şi notează fiecare minut de întârziere.

Directorul e acela care int oduce în şcoala lui metodele de învăţământ, potrivit cu sufletul şcolarilor.

Mai bine ar fi ca statul să întocmească programe de instrucţie şi educaţie *minimale,* cu concursul directorilor de şcoli.

Aceste programe înainte de a fi puse în aplicare trebue să fie revizuite şi aprobate de către D nii Inspectorii generali şi regionali.

Pe lângă aceasta, este dela sine înţeles că, nu numai programa este totul pentru ca şcoala să-şi ajungă scopul.

Mai trebue aleasă şi metoda după vârstă, regiune, materie, etc...

Statul nu poate impune şi generaliza o metodă. Cel mult, poate să ceară individualizarea învăţământului prin metode de individualizarea educaţiei.

Acestea credem că trebue să cadă în sarcina directorului, care, după cum am spus *„le studiază, le întocmeşte şi le aplică".*

Iată ce a scăpat din vedere legiuitorul din 1934, şi trebue neapărat complectat, cât de curând, pentruca şcoala într'adevăr să fie vie.

Ni se va obiecta, poate, că atunci se eclipsează perso-

nalitatea şi rolul fiecărui învăţător în parte. Învăţătorul în clasa lui este „suveran". Predă după metoda lui, în cadrul principiilor şcoalei active, după credinţa lui pedagogică şi el dă socoteală *organelor superioare* de cele realizate sau de tot ce a călcat în picioare.

Privită problema din punct de vedere *simplist* aşa este. *Dar, dacă ne gândim câte jertfe face statul pentru edacaţie şi instrucţie şi câte nădejdi se pun în sarcina şcoalei* (ca funcţie socială şi educativă) *este foarte dureros chiar, ca la urmă un organ de control să constate că dintr'o greşală a unui învăţător s'au adus prejudicii, unei clase întregi de copii, adesea ireparabile sau, în orica caz, foarte greu de reparat.*

Unde mai punem că şcoala trebue să se prezinte ca o unitate; un singur crez şi o *singură voinţă* de a realiza o fiinţă unitară, bine închegată şi statornicită *„omul" !*

Dar disciplina înţeleaptă şi plină de devotament pentru *copil* care *întrupează* **viitorul**, cum adeseaori, foarte adevărat se spune ?

Dar **viaţa** în **şcoală**, cine s'o organizeze, cine s'o conducă ? Căci fără viaţă, instrucţia şi educaţia sunt imposibile.

Cum vedem, iată deci, o seamă de probleme legate de una singură : *„directorul de şcoală"*.

Personalitatea lui este indiscutabilă şi de un nepreţuit folos nu numai în şcoală, ci şi în afară de ea.

Dar, pentru ca *directorul de şcoală* să poată aduce pe altarul şcoalei tot ce el poate da ca forţă creatoare,—învăţătorii sunt datori să i se supună şi să-l urmeze fără murmur şi fără şovăire.

Prima răsplată a muncii lor dela el va veni. Şi fiecare trebue să-şi îndrepte cronometrul cunoştinţelor şi a faptelor după ale directorului.

Totodată orice experienţă singulară şi la întâmplare nu aduce niciodată roadele dorite. Ea cere să fie dirijată şi multiplicată în timp şi spaţiu.

Legea trebue să-i încredinţeze, pentru aceasta *mijloace* şi *puteri* limitate, dar complecte. Numai atunci se va observa

(şi până acum numai acolo se observă) *o îmbunătăţire şi o renaştere*, unde şcoala a avut norocul să aibă un director *idealist*, ajutat fiind de un „corp învăţătoresc înţelegător şi *„la înălţimea chemării lui"*.

Pe lângă aceasta, directorul, trebue să fie un educator devotat şi mai presus de toate cum spune D-l Prof. Narly *„un om senin"*.

Ura şi *răsbunarea* n'au ce căuta în sufletul lui.

El este dator să fie fiecărui părinte şi sfătuitor de bine.

Părinteşte el trebue să se apropie de cel ce greşeşte, să-l ajute a se ridica acolo unde menirea noastră este : *inobilarea şi cultivarea omului prin educaţie.*

(Am văzut directori de şcoală primară cari *"făceau mizerie"* învăţătoarei din postul al II-lea, *din motive sentimentale*, deasemenea învăţători cari manifestau o totală nepăsare şi indiferenţă faţă de *sforţările* şi *intenţiile bune* ale directorului de şcoală).

Iată prin urmare rolul covârşitor al acestui *stâlp* al învăţământului primar.

Asociaţia generală a învăţătorilor din România trebue să ceară celor în drept însuşirea acestei probleme şi rezolvarea ei cât mai de vreme şi mai complect.

Cât priveşte anumite criterii de selecţionare suntem de părere a se adopta aceste principii :

1. Nimeni nu poate ocupa un post de director la o şcoală primară de stat, care n'a trecut *proba* unui *examen de aptitudini.*

2. Examenul constă dintr'o probă scrisă referitoare la întocmirea programei de învăţământ *şi adoptarea celei mai bune metode de aplicare în viaţa educctivă a şcoalei şi a copilului.*

3. Chiar învăţătorii *„licenţiaţi"* nu pot ocupa acest post fără acest examen.

4. Directorul de şcoală să fie numit întâiu *stagiar* şi numai după inspecţia ce i se face referitor la aplicarea metodei propuse, să capete titlul de *director titular.*

Desigur că se pot găsi şi alte mijloace de selecţionare, însă, cele mai practice sunt acestea.

Ca să încheem aceste preliminare consideraţiuni referitoare la una din cele mai interesante probleme şcolare, vom

zice ca şi D-na *E. Alexandrescu*: „Nu programele sunt de vină, în cele mai multe cazuri, *ci metodele de învăţământ şi concepţia pe cari educatorii o au despre şcoală*". (pag. 115) şi că „ceeace interezează în primul loc este **spiritul şcoalei**· Alegerea materiei de predat are mai puţină importanţă decât *bunele metode şi bunii învăţători*" (pag. 116) [1])

Sintetizând, tot ce am mai putea spune asupra acestor probleme de actualitate, vom zice: *Şcoală* înseamnă *viaţă*; învăţător program — mateterie de predat — metodă — trebue să fie una şi aceiaşi: *copilul trăind viaţa şi învăţând, cercetând-o cu propriile lui mijloace.*

Pedagogul *Jean Litgarth* a afirmat cu tărie că *„şcoala adevărata este aceea în care Directorul nu face nimic, învăţătorul mai puţin, iar copilul tot"*. Dar pentru aceasta trebue o probabilă pregătire şi organizare, *directorul de şcoală e chemat s'o facă*, în primul rând.

Inv. NICOLAE OLARU

---

[1]) Eliza Alexandrescu — *Şconla activă şi şcoala oficială* — Rev. Şcoala şi Viaţa No. 4—5 Anul VI-1935, Bucureşti.

SĂ MERGEM IN POPOR!

Una dintre problemele importante care trebue să preocupe ceva mai mult dăscălimea, este problema cultivării poporului, despre care s'a vorbit atât de mult în ultimul timp şi totuşi a rămas scris numni în cărţi şi-s vorbe deşarte.

Toată munca şi străduinţa pe care o depune învăţătorul în şcoală, nu are suficientă valoare, atâta timp cât nu aruncă o punte de trecere în afară de zidurile şcoalei. Toate greutăţile ce întâmpinăm în educaţia şi instrucţia şcolarilor noştrii, ne vin de acolo, că nu cunoaştem adevărata viaţă, realitatea însăşi, în care se sbat aceia cărora le repetam mereu, să ne trimită copiii la şcoală. Dacă am deschide mai bine ochii şi ne-am da seama de adevărata cauză care contribue la stagnarea învăţământului, prin slăbirea frquenţei şi atâtea neajunsuri pe care le are şcoala noastră, am vedea că trebue să deschidem cât mai larg porţile acestui templu de lumină, să ne deschidem cât mai larg inimile, să ieşim din cuşca zăvorîtă în care ne ţinem4—5 ceasuri pe zi, s'o pornim la drum cu toiagul în mână, să predicăm şi să facem adevărat apostolat.

Sărăcia în care se sbate ţăranul nostru din cauza crizei economice trebue să ne dea mult de gândit.

In situaţia lui disperată, în care se află, ţăranul nostru nu poate aştepta mult.

Indurerat şi necăjit, în sufletul lui mocneşte un resentiment împotriva a tot ce e funcţionar, care după mintea lui simplă şi redusă, trăieşte de pe spatele şi din munca lui grea.

Unii săteni—pe alocuri—nici bună ziua nu mai dau învăţătorului sau preotului, întorc capul spre a scăpa de această obligaţie, sau se uită cu desnădejde în ochi lor. Aceasta este realitatea satelor noastre.

Populaţia a ajuns să fie sătulă de atâtea făgăduieli din partea demagogilor. Politica a pătruns până şi în gura copiilor mici, a stricat moralul populaţiei şi i-a răpit liniştea şi dragostea de a munci.

Ţăranul mocneşte, iar noi am putea veni în ajutorul lui

cu ceva, stăm cu mâinele încrucişate, şi ne uităm la el cu oarecare indiferenţă.

Nu vreau să vorbesc aici despre ceeace trebue să facă învăţătorul în afară de şcoală, deoarece acestea sunt lucruri ştiute şi trâmbiţate pe la toate întrunirile învăţătoreşti şi scrise prin atâtea cărţi şi reviste cu caracter pedagogic.

Vreau numai să spun că „trebue să lucrăm şi cum să lucrăm".

Săteanul nostru trebue să vadă că învăţătorul poartă un interes mare pentru propăşirea lui şi o dragoste adâncă pentru odraslele ce-i încredinţează.

Dacă am fi capabili să ne jertfim cât de puţin din amorul propriu, lăsând la o parte toate neînţelegerile care se nasc din ambiţii şi pretenţii nechibzuite, atunci printr'o coordonare solidară de suflete şi minţi, s'o pornim cu toţii pe acelaş drum, *să ridicăm drapelul mişcării culturale pentru luminarea poporului.*

Să ne întingem mâinile unul spre altul într'o frăţească unire, şi cu toţii să ne coborîm mai adânc în mijlocul celor obidiţi şi, din modestele noastre cunoştinţe, să căutăm a le încălzi câte puţin sufletele îngheţate de tirania vremurilor şi a le lumina minţile întunecate de suspeciunea ce o nutresc împotriva noastră şi a celor mai mari.

Exemplul a fost în toate timpurile cel mai bun mijloc de educaţie. Să căutăm a-l da şi noi în faţa poporului, printr'o armonie de suflete şi de idei, fără intrigi şi conflicte, pătrunşi de simţământul slujbei noastre şi jertfind ceva dintr'al nostru, pentru alţii.

Intronarea binelui, adevărului, a dreptăţii, a iubirii mai adânci între oameni şi mai ales cunoştinţele practice ce ar căpăta sătenii noştrii dacă am desfăşura o adevărată activitate extra-şcolară, ne-ar aduce o satisfacţie morală mai deplină.

Draposte afară de carieră, împreună cu voinţa de a munci pentru binele semenilor noştri, ne va putea ridica la înălţirea chemării noastre.

Inv. C. DRĂGUSIN.

Balaurii.

Povestea noastră populară,
In glasul ei cel scump, de aur,
Ne spune că demult, în ţară
Se pripăşise un balaur.

Mâncà o vacă cât de grasă
Cu cele şapte guri de-odată
Şi o fântână plină, rasă,
Nerăsuflat ţi-o da secată.

Inspăimântase 'ntreaga ţară
Această fiară blestemată,
Căci nu-l putea să-l dea afară
Decât o spadă minunată.

Mâncà la vacă după vacă,
Mâncà şi cai şi oi şi boii
Lăsând o ţară prea săracă
Pe braţul rece al nevoii.

Sfârşind curând cu orice vită
Şi neavând apoi mâncare,
In pofta lui neisprăvită
Mâncà, pe zi, o fată mare.

A tot mâncat la fete'ntr'una
Până sosi la împăratul,
C'avea şi el, pesemne, una
Şi n'ar fi vrut s'o ia spurcatul.

Vestise 'ntreaga 'mpărăţie
Că, celui ce-a scăpà pe fată,
I-o dă s'o aibă de soţie
Şi-i dă şi 'mpărăţia toată.

Atunci, un Făt Frumos călare,
Cu spada minunată'n mână,
Tăiè balaurul cel mare
Scăpând pe fata ca o zână.

O, Doamne! Ca acest balaur
Sunt mulţi „Mâncăi" în scumpa ţară,
Le dăm şi vaci şi grâu şi aur;
Iar noi trăim o viaţ'amară.

Tu, Făt-Frumosul, din poveste,
Revino iar; şi noi, cu lauri,
Te vom primi, căci astăzi este
Un şir întreg de alţi balauri.

Aşa vorbia, mai ieri, pe seară
Vasile Glonţ cu Gheorghe al Anii
Spunând că tot ce-i scump în ţară
Ne vor mânca, în scurt, „Duşmanii".

Ilie I. Izbăşescu.

Muzeul şcolar.

Colecţia geologică.

Valoarea educativă a muzeului şcolar e indiscutabiiă. Realizarea lui e chestie de interes şi bunăvoinţă. Culegerea materialului nu e o problemă grea. Excursiile şcolare sunt cele mai bune ocazii de culegerea materialului.

Condiţiunea esenţială e ca materialul să fie aranjat demonstrativ şi comparativ. Vom căuta în materialul cules viaţă; vom scoate 'n evidenţă, esenţialul aranjând în aşa fel materialul, încât dela prima aruncătură de ochi, să-ţi dai seamă de cauză şi efect. In cadrul acestui articol încerc să dau aranjamentul—potrivit necesităţilor şcolare—a unei colecţii geologice.

Am îngrămădit notând cu grije data şi locul, şi începem clasificarea.

1. *Roci calcaroase*: calcaruri de diferite varietăţi, piatră de var, var de diferite calităţi, var stins şi apă de var, creta; concreţiuni de scoici; calcaruri cochilifere.

2. *Roci minerale*: cărbunii de pământ; turba, huila, lignitul, antracitul, brichete din praf de cărbune, *derivatele cărbunelui* (cocs, gudron, tol, amoniac, naftalină, anilină, solol, parfumuri, asfalt).

Petrolul şi derivatele lui: petrol brut, petrol lampant, benzină grea, benzină uşoară, eter de petrol, vaselină, parafină, valvolină, motorină.

Sarea: cristali, sare de liman, mare, munte, di-

ferite calităţi, acid clorhidric întrebuinţat la sudat.

Plumb, cositor, fier, fontă, oţel, aramă şi aliagii.

3. *Roci vulcanice* (în caz că avem posibilitatea).

4. *Prundişuri şi conglomerate.*

5. *Nisipuri şi gresii,* nisip fosilifer, nisip cu mică, nisip cu prundiş, cu quarţi, etc.

6. *Argile şi marne:* industria lutului (cărămizi etc.)

7. *Moluşte fosilifere.*

8. *Formarea solului de baltă.*

9. *Colecţii de soluri şi subsoluri locale.*

10. *Acţiunea apei, vântului şi vieţuitoarelor.*

11. *Sticla,*

Clasificarea aceasta nu-i obligatorie. Voi reveni, aducând realizări practice punct în punct.

Petru Ţanţu.

Fundaţia culturală Regală „Principele Carol"

Căminul judeţului Lăpuşna.

DIFUZAREA CĂRŢII.

Ridicarea săteanului nostru se poate face mai uşor dacă va avea la îndemână cărţi de cetit. Deaceia, afară de cărţile ce s'au dat Căminelor, s'a înfiinţat un depozit de cărţi populare pe lângă Căminul Judeţean Lăpuşna, — cu preţ mediu între 4 şi 6 lei.

Din aceste cărţi s'au vândut peste 31.000 de exemplare în cursul anului 1935.

Din experienţa căpătată se desprinde faptul că fiecare cărturar poate ajuta sătenii, desfăcând cu plată, cărţi populare şi broşuri.

Căminele Culturale pot înfiinţa chiar o mică librărie, care să aducă şi folos material, pe lângă lumina răspândită.

In orice caz, cartea trebuie dată în mâna cetitorului. La început se vor căuta poveştile şi cântecele şi mai apoi se vor căuta cărţile cu învăţături folositoare.

Milioane de cărţi trebuesc răspândite pentru ca să se găsească şi să lumineze fiecare casă de pe întinsul României.

Şi numai după ce săteanul nostru se va deprinde cu cetitul, se va gândi să trăiască mai bine şi va munci mai cu folos.

Tabel de cărţile vândute în cursul anului 1935.

1.	Ianuarie	2212 buc.
2.	Februarie	974 „
3.	Martie	1434 „
4.	Aprilie	1537 „
5.	Mai	1346 „
6.	Iunie	620 „
7.	Iulie	3018 „
8.	August	900 „
9.	Septembrie	12269 „
10.	Octombrie	5835 „
11.	Noembrie	988 „
	Total	31130 „

NOTĂ: In afară de cărţile populare distribuite cu plată, Căminul Fundaţiei Lăpuşna a dat Căminelor culturale din acest judeţ cărţi gratuite în sumă de lei 3491.

Preşedintele Căminului Judeţean Lăpuşna
Farmacist, DIACONESCU
Colportor, **Astreanu.**

RECENZII

Cărţi:

„Pubertatea"

de Dr. M RĂDULESCU

Apariţia unei cărţi bune e un fenomen rar. Deaceia oridecâteori se întâmplă să apară o astfel de carte, e necesar a se aduce acest fapt la cunoştinţa cititorilor.

In cele ce urmează ne propunem să redăm unele din ideile care se cuprind în cartea d-lui prof Dr. M. Rădules u, apărută de curând şi intitulată „Pubertatea", socotind că ea e una dintre cărţile bune, ce poate să intereseze pe orice educator.

Pubertatea este poarta de ieşire din copilărie şi poarta pe intrare a maturităţii. Ea cuprinde două momente importante: epoca prepuberă şi epoca postpuberă. Vârsta medie la care începe pubertatea în zona temperată, deci şi la poporul român, este 11—12 ani la fete şi 12—13 ani la băieţi. Pubertatea e precedată de prima şi de a doua copilărie, care înseamnă de fapt o succesiune de faze deosebite, în care apar diferite interese şi instincte. Creşterea copilului până la 12 ani este influenţată de o glandă cu secreţiune internă, numită timusul.

In opera prepuberă creşterea psihofizică sufere o mulţime de schimbări. Astfel, oasele membrilor inferioare şi superioare cresc în lungime, deasemenea creşte densitatea propulsivă şi respiratorie a inimei; se modifică craniul şi se face trecerea dela stomacul în formă de tub, la stomacul în formă de cimpoi. Se constată apoi în această epocă o tulburare de respiraţie, ceace are ca efect oboseala repede şi o rezistenţă slabă la munca îndelungată. De obiceiu prepuberul depune mai multă sforţare în jocul şi munca sa, decât i-ar permite rezistenţa, deaceia educatorul trebuie să adapteze sforţările la puterea elevilor. O caracteristica însemnată a prebubertăţii este marea mobilitate, căreia nu-i corespunde o cantitate de forţă echivalentă.

In general, sub aspectul fizic, epoca prepuberă se caracterizează, după Binet, printr'o repede schimbare în ce priveşte talia, greutatea, forţa musculară şi timbrul vocii. In ceeace priveşte desvoltarea psihică, se observă deasemenea unele modificări importante. Deşi prepuberul oboseşte repede, totuş poate face sforţări mari. Acuma e perioada cea mai potrivită pentru învăţare şi pentru formarea deprinderilor. Având în vedere marea receptivitate şi sugestibilitate a prepuberului, educatorul trebuie să fie cât mai atent, pentru a-l extrage dela influenţele rele ale mediului. Receptivitatea lui se îndreaptă în deosebi înspre faptele şi gesturile maturilor. Mai ales spre sfârşitul prepubertăţii, când apare criza pubertăţii se afirmă şi mai mult imitarea maturilor. Şi dacă inhibiţia e slabă, iar supravegherea insuficientă, atunci se imită deobicei viţiile. Inteligenţa la prepuber se modifică şi ea: devine obstractă. Se observă o înclinare a acestuia către obiectele de studii, care au un caracter obstract, ex: algebra. Sentimentele reprezintă punctul de plecare a tuturor sentimentelor adultului

Ele se combină între dânsele şi uneori cu imaginaţia în chipul cel mai bizar. Spre sfârşitul pubertăţii, în pe-

rioada postpuberă merg spre limpezire, spre clarificare. Tot în epoca prepuberă apare tendința de a se afirma în fața colegilor și sentimentul aprecierii de către alții. In perioada a doua a prepubertății la cei mai mulți apare ca manifestare vagă sentimentul amorului și pornirea sexuală, ambele refulate. In concluzie, puberii cu toată deosebirea temperamentului lor, prezintă cam următoarele trăsături comune: sunt înclinați spre desordine, sunt irascibili, schimbăcioși, încrezători orbește, dispuși la contrazicere și încăpăținați. S'a mai observat că la prepuberi există spiritul de grup, de societate, deaceia s'au făcut cu ei cele mai reușite experiențe de realizare a conducerii de sine a clasei.

Criza pubertății, sau pubertatea propriu zisă se poate spune cu aproximație că la poporul român se cuprinde între 14—16 ani la băieți și 13 - 14½ ani la fete. In timpul pubertății se produc mari schimbări în structura glandelor cu secrețiune internă. In special glanda tiroidă și glandele sexuale iau o desvoltare mare, cea dintâi chiar dela început, iar cea de a doua în timpul postpubertății. Se observă la prepuberi o disproporție foarte mare între pornirea sexuală și starea de nematuritate a organului genital. Dar nubilitatea nu poate fi fixată decât la trei ani după pubertate După Freud ar exista o viață sexuală înaintea pubertății. El consideră sugerea și gădilirea diferitelor părți ale corpului ca fiind de natură sexuală. Adevărata viață sexuală însă apare în timpul pubertății.

Puberul se deosebește de prepuber prin mulțimea stărilor psihice care se desvoltă brusc, prin neliniștea provocată de apariția amorului și a pornirei sexuale și printr'un complex de frământări care formează „un tot haotic ce se va limpezi spre sfârșitul pubertății, în epoca postpuberă". Criza pubertății înseamnă de fapt renășterea întregei ființe. Dintre cele mai însemnate schimbări, pe care le provoacă ea în viața sufletească, citâm: scăderea acuității simțurilor, micșorarea spiritului de observație ca întindere, slăbirea memoriei și a atenției — care devine împrăștiată, curățirea imaginației de fantazie și slăbirea rațiunii ca ascuțime și pătrundere.

Schimbările cele mai intense, mai sguduitoare sunt acele din domeniul sentimentelor și a diferitelor porniri. Există însă un contrast isbitor între puterea acestora și rațiune. Cel mai puternic sentiment ese sentimentul amorului. Când pudoarea este puternică, iar mediul social nu prezintă nimic atățător, atunci pornirea sexuală este refulată. La fete există deobiceiu necoincidență între amor și pornire sexuală. Când se întâlnește însă obiectivul amorului cu acel al pornirii sexuale, atunci „pubera cade mai ușor în aventură decât puberul".

Puberii în toate asemănările pe care le prezintă, au totuș anumite deosebiri între ei, ceea ce a determinat gruparea lor în câteva tipuri. Acestea sunt: tipul afectiv închis, tipul afectiv deschis, tipul hiperafectiv, tipul indiferent, sexual, pervers și tipul armonic.

Pubertatea fiind o epocă de mare însemnătate pentru formarea noului om, atitudinea educatorului trebuie să fie alta decât aceia pe care a avut-o până la apariția ei. Astfel, el va fi plin de tact față de puber și va căuta ca autoritatea lui să se simtă dela egal, la egal. Va tinde apoi a realiza potolirea pornirii sexuale și înăbușirea ei pentru câțiva ani.

Pentru aceasta va căuta să desvolte în copil inhibiţia „faţă de pofte şi capricii nepermise" şi-l va feri de influenţele rele ale mediului social stricat. Tot acuma se va face ultimul efort pentru căpătarea deprinderilor bune, alimentându-se fondul sufletesc al copilului în cele mai potrivite valori sociale şi morale, căci în timpul pubertăţii se pot lesne înrădăcina acestea. Pe urmă va fi prea târziu: individul se închide în sine şi nu primeşte din afară decât ceeace îi convine.

Mai departe nu mai continuăm, căci interesul pentru chestiunea tratată nu-l poate trezi decât cartea însăşi, citită dela un capăt la altul.

Ea e o admirabilă sinteză a unui moment culminant din viaţa individului, a pubertăţii—perioadă plină de mari frământări şi sbucium, care va rămâne încă sub aspectul fiziologic „ceva nesigur până ce endocrinologia nu-şi va spune ultimul cuvânt"

Autorul a utilizat cu multă regurozitate cercetările care s'au făcut în acest domeniu şi a făcut o exposunere limpede, ceeace face la lucrarea să se citească cu multă plăcere. O recomand călduros colegilor învăţători.

Gh. B. înv.

— — —

REVISTE:

Graiul Dâmboviţei, an. X, No. 8, din 1935, revista Asociaţiei înv din jud. Dâmboviţa, apare în format mare şi cu un bogat şi variat material. In primele pagini, D-l *Ion G. Mareş*, noul preşedinte al Asociaţiei, îşi anunţă programul de activitate pentru viitor. Răsfoind paginele revistei, ne-am oprit puţin asupra articolului „Politica culturală a României", în care D-l prof. de pedagogie *V. Nicolaescu* — între altele — spune:

„Calitatea învăţământului primar nu se va îmbunătăţi, până ce nu se vor schimba fundamental normele de recrutare ale personalului de îndrumare şi control şi până ce personalul didactic al şcoalelor normale nu va fi extras dintre cei mai de seamă membrii ai învăţământului secundar".

Gazeta Şcoalei, an. XVII No. 10—11 din 1935, revista Asociaţiei din jud. Dolj, are — după cum vedem — un stagiu cam mare, ceeace denotă că s'a bucurat de sprijinul necondiţionat al Asociaţiei şi de colaborarea învăţătorilor din judeţ. Dealtfel observăm că publică articole destul de interesante: „Educaţie, individualitate, mase" de D-l *Teodor Ciurcă*, „Caracterul", de *V. P. Măceşanu*, „Dinstincţiuni şi recompense" de *Gh. Ţurlea* şi altele. Ocupându-se de „Problema culturalizării satelor", D-l *Al. Voican*, ajunge la concluzia: *„Ceeace ne trebuie nouă, este un acord asupra ideaiului către care trebuie să tindem pe de o parte, şi cunoaşterea realităţilor psiho-sociale asupra cărora trebuie să acţionăm pe de altă parte.*

Revista Şcolii, an. XII, No. 8 din 1935, organul Asoc. înv. din jud. Botoşani, în cele 36 pagini publică articole pedagogice: „Scara de centile" de *M. Apostol*, „Spiritul de imitaţie" de *Olga Anton*, apoi o cronică comemorativă a celor doi învăţători decedaţi: I. Volintiru şi Elena D. Păucă. In numărul acesta al revistei, D-l *I. R. Ionescu* se ocupă şi de „Neajunsurile elevilor săraci" şi D-sa e de părere ca *„Statul să iea asupra sa întreaga cheltuială a întreţinerii copiilor pe timpul şaolarităţii primare, iar veniturile necesare acestei întreţineri totale să le scoată dela cetăţeni, printr'un impozit cultural, proporţional cu averea, — de orice natură — a fiecăruia". Urmează apoi recenzii de cărţi şi reviste pedagice.*

Frământări didactice, revista Asoc. înv. din jud. Putna, în numărul său de pe luna Oct. 1935 publică articole de D-nii: *Florian Stănică, P. Mironescu—Mera, Th. Corneliu, I. I. Sinoschi, I. Brătilă, N. Biberi, Gh. Constantinovici* şi alţii. Remarcăm articolul D-lui *Brătil.*: „Cultura naţională în pericol", în care D-sa arată cauzele care strică şi diminuează mersul normal al culturii dată de şcoli, ajungând la concluzia că: *„Cea mai primejdioasă şi nefastă cauză a distrugerii culturii noastre, sunt cinematografele cu filmele lor împrăştiate pe cuprinsul oraşelor, orăşelelor şi târgurilor din ţară".*

Învăţătorimea Vasluiană, organul Asociaţiei înv. din acest judeţ, în numărul 8 din an. I., împarte materialul în trei părţi dinstincte: şcolare literare şi profesionale. In prima parte, D-l *G. Răşcanu,* vorbind de „Frecvenţa şcolară", dă o mulţime de sfaturi bune învăţătorilor, cu privire la modul cum trebuie să se comporte în clasă şi societate. Plin de învăţăminte este şi articolul „Lectura preferată a tineretului nostru şcolar" de D-l prof. secundar *Const. Capră.* — La chestiuni profesionale, D-l *G. Vierescu,* preşedintele Asociaţiei, preconizează ideia: Unirii preoţilor şi a învăţătorilor într'o singură asociaţie".

Ogorul şcolei, an. II. No. 3, Noembrie 1935, organul înv. din jud. Turda, te impresionează dela început, când vezi că în această localitate, după 17 ani dela unire, s'a ridicat o frumoasă biserică, închinată memoriei marelui Voevod *Mihai Viteazul,* care şi-a dat viaţa pe câmpia din vecinătate, pentru înfăptuirea idealului naţional. Revista mai cuprinde articole privitoare la chestiunile de actualitate din învăţământ: „Individualitate, Fişă, Comitetele şcolare etc, însoţite de o schiţă monografică şi recenzii". „Fragmentul" D-lui *D. Popescu,* redă destul de bine viaţa învăţătorului pensionar.

Speranţa, organul Acoc. înv. din jud. Orheiu, care este în primul an al apariţiei, publică în No. 4 de pe Noembrie a. c. articole de D-nii: *N. Mocanu A. Dolanistru, B. Vasilachi, N. Zbierea, E. Guja* şi alţii. In „Romanul românesc de după războiu, D-l *B. Vasilachi* dă un rezumat după conferinţa D-lui *Octav Botez.* Chestiunea „Colaborarea dintre şcoală şi familie" este bine tratată de D-l *Guja.* Fiind abia în primul an de existenţă, facem cele mai calde urări de propăşire tinerei reviste învăţăţoreşti.

Vremea şcolii, an. XYIII No. 9—10, revista înv. Ieşeni, apare în condiţiuni tehnice, care onorează comitetul redacţional, In afară de învăţători, mai colaborează D-l profesor de pedagogie *S. Bârsănescu,* care scrie despre „O nouă concepţie despre educaţie", apoi D-l prof. *V. Harea* despre: „Învăţătorii şi monografia satului", în care D-sa caută să documenteze că întocmirea unei monografii nu trebue să figureze printre condiţiunile puse la înaintarea învăţătorilor la gradul de inv. superior. Articole bune mai semnează D-nii *S. Atudorii, I. Goras,* iar D-l *Tătaru* cinsteşte revista cu un plan de lecţie la cl. I. O recenzie bogată complectează revista.

Gorjanul, organ de cultură şi de informaţiuni, apare la T. Jiu, sub directa conducere a D-lui *Jean Bărbulescu.* In articolul „Partidele politice şi administraţia publică", ziarul biciueşte moravurile publice din ţara noastră, căci partidele politice în loc să uşureze bugetul, prin „Simplificarea aparatului de Stat", din contră îl îngreuiază, venind cu un nou şir de agenţi electorali.

Voinţa Şcoalei, organul Asoc. înv. din Bucovina, aminteşte colegilor despre apelul la solidaritate făcut de D-l *D-r*

Anghelescu, în congresul dela Timişoara. D-l *Teofil Reus*, cu un grup de colegi a luat iniţiativa înfiinţării unei cooperative de Consum. D-l *Mihliuc* susţine ideia „Corespondenţei interşcolare" ca fiind foarte folositoare pentru desvoltarea limbii române la copii.

I. C.

DIVERSE:

Privitor la inspecţiile speciale ce urmează a se face învăţătorilor, în vederea admiterii la examenul de înaintare pentru gradul II., ori pentru înaintare la graul I, Asociaţia generală comunică următoarele:

1. Cu toate că legea înv. primar a fost modificată şi promulgată abia la 5 Iulie 1934 şi în mod normal urmează ca dispoziţiunile din art. 118, 119 şi 120 din lege prin condiţiunile ce trebue să îndeplinească candidaţii la definitivat şi înaintare, etc., ar trebui să se ceară numai dela data promulgării legii înainte, — căci nici o lege nu poate avea efect retroactiv — totuşi nici până astăzi ministerul nu a dat dispoziţiuni în acest sens organelor de control, însărcinate cu facerea inspecţiunilor speciale. Asociaţia a intervenit la minister.

2. In legătură cu cererea învăţătorilor cari sunt ocupaţi cu instrucţia tinerilor premilitari şi deci nu pot participa la şedinţele cercurilor culturale, ministerul a hotărît ca această activitate extraşcolară a lor să fie considerată ca activitate extra-şcolară şi avută în vedere de organele de control la facerea inspecţiilor speciale pentru înaintarea în grad, dar ei nu sunt scutiţi prin aceasta de a îndeplini condiţiunile art. 118, 119, etc. din lege.

Comitetul Asociaţiei învăţătorilor lăpuşneni, dimpreună cu Comitetul de redacţie al revistei „Şcoala Basarabeană" urează colaboratorilor şi cetitorilor revistei sărbători fericite şi spor la muncă în anul 1936, pentru desăvârşirea operei de unificare sufletească a neamului românesc

BANCA POPULARĂ „SPIRU HARET"
a Corpului Didactic din jud. Lăpuşna

BALANŢA DE VERICARE

Închelată la 30 Noembr/e 1935

No. crt.	DENUMIREA CONTURILOR	Bilanţ la 31 Dec. 1934		Sumele		Solduri	
		Activ	Pasiv	Debitoare	Creditoare	Debitoare	Creditoare
		Lei	Lei	Lei	Lei	Lei	Lei
1	Ct. Cassa	282827	—	9647190	9428590	218600	—
2	„ Capital	—	895283	11028	1716435	—	1705407
3	„ Taxa de înscriere	—	—	—	2980	—	2980
4	„ Imprumut	133297	—	6774623	3845075	2929548	—
5	„ Depuneri spre fructifiaare	—	390617	1260855	1949062	—	688207
6	„ Efecte de plată	—	160000	10000	160000	—	150000
7	„ Dobânzi la efecte de plată	4293	—	8141	—	8141	—
8	„ Mobilier	18530	—	36030	—	36030	—
9	„ Salarii	—	—	70650	—	70650	—
10	„ Cheltueli generale	—	—	7892	—	7892	—
11	„ Imprimate	—	—	6205	23624	—	17419
12	„ Dobânzi datorate	1846	—	1846	1723	123	—
13	„ Dobânzi şi benef. diverse	—	—	8588	226822	—	218234
14	„ Dobânzi reportate	—	68848	70856	158446	—	87590
15	„ Fond de rezervă	—	23280	—	27906	—	27906
16	„ Creanţe dubioase	11130	—	11130	5830	5300	—
17	„ Cassa de ajutor reciproc	—	99144	100600	262200	—	161600
18	„ Fond mobilier	—	—	—	20585	—	20585
19	„ Fond cultural	—	5377	—	10003	—	10003
20	„ Fond imobil	—	—	—	111992	—	111992
21	„ Fonduri diverse	—	111094	15543	43255	—	27712
22	„ Debitori diverşi	12875	—	43975	37782	6193	—
23	„ Capital Bancecop	12592	—	12612	—	12612	—
24	„ Profit şi pierdere	—	46266	46266	46266	—	—
25	„ Depuneri la d ferite instituţii	140923	—	2405749	2404607	1142	—
26	„ Diverşi creditori	—	41427	290614	385844	—	95230
27	„ Efecte publice	8800	—	8800	—	8800	—
28	„ Imprumuturi convertite	7274	—	7274	—	7274	—
29	„ Reduceri la împrum. convert.	7274	—	7274	—	7274	—
30	„ Impozite	—	—	5516	580	4936	—
31	„ Abonamente	—	—	350	—	350	—
	TOTAL LEI	1841336	1841336	20869607	20869607	3324865	3324865

Preşeelnte, GR. BĂLAN

Contabil-autorizat, A. ZELENSCHI

REGULAMENT

pentru

ADMINISTRAŢIA INTERIOARĂ A ŞCOALEI PRIMARE

CAPITOLUL I

Dispoziţiuni generale

(URMARE *)

Pentru copiii lipsiţi de actul de vaccină, şi fără semne de a fi vaccinaţi, dirigintele va interveni îndată după terminarea înscrierilor la primărie spre a se lua de urgenţă cuvenitele măsuri de vaccinare.

ART. 12. — Pentru înscriere se cere vârsta de cel puţin 7 ani împliniţi în ziua începerii anului şcolar.

Pentru înscrierea în clasa I, dirigintele şcoalei poate acorda dispense în minus până la şase luni, dacă copilul este bine desvoltat. Dispensele până la un an se pot acorda de către revizorul şcolar.

Copiii pot fi reţinuţi la şcoală până la vârsta de 15 ani [1]) împliniţi, în cazurile prevăzute la art. 5 şi 6 din regulamentul legii.

Peste această vârstă de 15 ani, nimeni nu poate fi obligat a urma la şcoală. Rămâne însă la aprecierea dirigintelui înscrierea acelor cari trecând cu vârsta peste 15 ani, doresc să continue cursul învăţământului primar. In caz când dirigintele şcoalei nu admite înscrierea, se poate apela la revizor.

Dirigintele mai poate deasemenea înscrie pe acei cu vârsta mai mare de 15 ani, în cazul prevăzut de art. 15 din regulamentul de faţă.

ART. 13. — Certificatele de studii, în baza cărora se face înscrierea în alte clase decât întâia sunt:

a) Certificatele de promovare de la oricare şcoală primare rurală din ţară, după normele următoare:

Certificatele de promovare dela oricare şcoală rurală cu mai puţin de patru învăţători dau drept la înscriere în clasa imediat următoare la orice altă şcoală rurală cu mai puţin de patru învăţători; iar conform art 78 din regulamentul legii în aceeaş clasă, pentru care s'a eliberat certificatul, la o şcoală rurală cu patru învăţători.

Şcolarii însă cari au absolvit clasa I rurală la o şcoală cu un învăţător, pot fi înscrişi în clasa II, la o şcoală rurală cu patru învăţători, în urma unui examen de înscriere, ţinut în condiţiunile art 14,

Certificatele de promovare dela o şcoală cu patru învaţători dau drept la inscriere în clasa imediat următoare la orice altă şcoală rurală.

La şcoală cu patru învăţători, şi înaintea comisiilor prevăzute la art. 87 din regulamentul de faţă, se pot trimite spre examinare copiii pregătiţi în familie sau în institute private recunoscute de Stat. Aceste examene se

[1]) 16 ani.

vor ține întocmai în condițiunile și după normele stabilite prin regulamentul pentru examenele de învățământ primar al elevilor pregătiți în familie sau în institute particulare recunoscute de Stat; iar certificatele astfel liberate vor avea valoarea celor liberate, școlarilor regulați din aceleași școale,

Când o școală cu doi și cu trei învățători, și prin urmare cu 5 clase, se transformă într'o școală cu patru învățători și patru clase, școlarii se înscriu din nou în clasa pe care au terminat-o. Cei cari au terminat clasa I, însă, vor fi înscriși în clasa II-a;

b) Certificatele de promovare dela oricare școală primară publică urbană din țară, fie copilul că a fost școlarul școalei publice dela care emană certificatul, fie că a depus acolo examen ca pregătit în familie sau în institute particulare, conform art. 9, 13 și 25 din regulamentul pentru examenele de învățământ primar ale copiilor pregătiți în familie sau în institute private.

Aceste certificate dau drept la înscriere în clasa imediat următoare la orice școală rurală.

c) Certificatele de promovare dela institute private, eliberat în conformitate cu art. 20, din regulamentul școalelor private.

ART. 14. — Când data certificatului prezintat arată o întrerupere dela studiu mai mare decât un an școlar, școlarul se va supune unui examen de înscriere asupra materiilor clasei pentru care posedă certificat.

Examinarea se face în cursul celor 9 zile de înscriere de către învățătorul școalei. La școalele cu doi învățători, examenul se va ține în prezența dirigintelui și a învățătorului care vă preda în clasa în care copilul dorește să între; când învățătorul acestei clase este însuși dirigintele, al doilea examinator va fi învățătorul clasei imediat inferioare.

Examenul se face numai asupra limbei române și aritmeticei, și este oral. La școalele cu mai mulți învățători, suma notelor date de diriginte și învățător, împărțită prin două, dă nota obținută de elev la fiecare obiect.

Dacă școlarul obține notele specificate la art. 92 pentru promovarea școlarilor regulați, el se va înscrie în clasa următoare; iar în caz contrariu se va înscrie ca repetent în clasa pentru care posedă certificat.

Când certificatul prezentat pentru înscriere la o școală rurală cu 4 învățători, emană dela o școală rurală cu mai puțini învățători, iar data sa arată o întrerupere dela studiu mai mare decât un an școlar, atunci examenul se face după norma de mai sus, asupra limbei române și aritmeticei, după programa clasei rurale, pentru care școlarul posedă certificat și în caz de reușită, el se înscrie potrivit art. 13, în clasa deja terminată la școala rurală; iar în caz contrariu, în clasa imediat inferioară. Rezultatul examenului se consemnă într'un proces-verbal, încheiat pe contrapagina petițiunii (netimbrată) ce s'a adresat direcțiunii și în care se specifică notele date de fiecare examinator la fiecare obiect. Petiția se păstrează la acte, iar în matricolă se notează că înscrierea s'a făcut pe baza examenului de înscriere, adăogându-se numărul și data de înregistrarea petițiunii.

(Va urma).

Articolele trimise spre publicare trebuie semnate cu numele propriu. De cele scrise răspunde însuşi autorul.

* * *

Atragem atenţia colegilor şi Onoraţilor colaboratori să ne trimită articolele până la 5 ale fiecărei luni.

Repetăm, totodată, rugămintea noastră ca articolele să fie concise, scrise cât mai citeţ şi pe o singură pagină.

Poşta redacţiei:

In cursul lunii Decembrie s'au primit la redacţie multe articole bune, care—din lipsă de spaţiu—n'au putut fi publicate. Anunţăm—pe această cale—pe preţioşii colaboratori ai revistei, că articolele se vor bucura de ospitalitate în numerile viitoare.

Chestiunea „*Directorilor de şcoală*", ridicată de D-l *N. Olaru* şi publicată în cuprinsul acestei reviste, ar trebui discutată pe larg în şedinţele cercurilor culturale, ca la o viitoare adunare generală să se pună la ordinea de zi, cerând organelor în drept să-i dea soluţionarea cuvenită.

D. Buzlacu Ilie

Învăţăt or Com. Sofonea

Jud. Lăpuşna

Of. poştal Vorniceni

— ABONAMENTUL —

100 lei anual
Pentru învăţători 80 lei
Preţul unui număr 10 lei

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA LA SEDIUL ASOCIAŢIEI
ÎNVĂŢĂTORILOR DIN JUD. LĂPUŞNA, STR.
MAREŞAL PREZAN No. 29
CHIŞINĂU